

Projekt: Bez promila

ANALIZA FOKUS GRUPA

U sklopu projekta Bez promila održane su tri fokus grupe s ciljem praćenja navika i stavova mladih po pitanju izlazaka, konzumacije alkohola i vožnje u alkoholiziranom stanju. Dobiveni odgovori na fokus grupama daju uvid jesu li oni slični ili se razlikuju, s obzirom na dob i vozačko iskustvo.

Na prvoj fokus grupi sudjelovalo je 7 mladih odnosno srednjoškolaca koji još nemaju položeni vozački ispit, od kojih 6 ispitanika ima 17 godina, a jedan ispitanik 18 godina. Svi ispitanici prve grupe planiraju položiti vozački ispit. Na drugoj fokus grupi sudjelovalo je 8 sudionika odnosno srednjoškolaca od kojih 5 ispitanika ima vozačku dozvolu, a 3 ispitanika su polaznici autoškole. Svi ispitanici druge grupe imaju 18 godina. Ispitanici druge grupe koji imaju vozačku dozvolu imaju manje od 9 mjeseci vozačkog iskustva. Na trećoj fokus grupi bilo je 4 ispitanika koji imaju više od 3 godine iskustva. Prvi ispitanik ima 6 godina iskustva, drugi 13 godina iskustva, treći 10 godina iskustva i četvrti 14 godina vozačkog iskustva. Dvoje ispitanika ima 31 godinu, jedan ispitanik 28 godina i još jedan 32 godine.

Ispitanici u sve tri grupe odgovorili su da izlaze van, a mjesta izlaska su slična, to su kafići, od prijatelja kuća/stan ili vikendica. Ispitanik iz prve grupe dodao je i trg kao mjesto gdje se druže, dok pojedini ispitanici u drugoj grupi dodali su klubove i koncerte. Ispitanik u trećoj grupi naveo je kako se prije izlazilo po kafićima, a sada više po kućama. Iz prve dvije fokus grupe ispitanici su odgovorili da izlaze najviše u Zabok i okolna mjesta te su naglasili da izlaze samo preko vikenda. Treća grupa je osim izlaska u Zabok, spomenula i izlazak u Zagreb. Na koji način dolaze do mjesta gdje izlaze se razlikuje prema grupama. Ispitanici prve grupe ponekad idu pješice, javnim prijevozom ili ih netko vozi van. Ispitanici druge grupe koji imaju vozačku često voze van, a oni koji još nemaju vozačku dozvolu voze se s nekim. Ne idu pješice jer žive dosta udaljeno od mjesta izlaska. Ispitanici treće grupe često voze kada izlaze, no trude se dogovoriti prije izlaska tko vozi kako ta osoba ne bi konzumirala alkohol.

Gotovo svi ispitanici po grupama, osim jednoga iz druge grupe, konzumiraju alkohol. No, prve dvije grupe naglasile su da samo preko vikenda jer ne žele konzumirati tijekom tjedna radi škole. Kada ih se pitalo kako društvo gleda na to, prve dvije grupe fokusirale su se na njihovo društvo (prijatelje), dok treća grupa se općenito fokusirala na društvo (zajednicu). Kod mlađe skupine, odnosno kod srednjoškolaca iz prve i druge grupe, dobio se odgovor da pojedini njihovi vršnjaci gledaju na konzumaciju alkohola kao na nešto pozitivno. S druge strane, stariji ispitanici iz treće fokus grupe dali su odgovor da zajednica gleda na konzumaciju negativno, možda i previše jer je većina njih nekada bila mlada i prolazila fazu konzumacije alkohola, što je po ispitanicima u redu ako to ne prelazi zakonsku regulativu.

Unutar svake grupe bilo je ispitanika koji su naglasili kako se mogu zabavljati bez alkohola. Ispitanici koji konzumiraju alkohol vani, većina njih to učini radi sebe, ne radi društva. Objasnili su da kada popiju alkohol da se lakše opuste i druže. No, dio ispitanika u drugoj grupi naveli su kako konzumiraju

alkohol ovisno i o tome gdje izlaze i s kim.

Ispitanici u svakoj grupi odgovorili su kako su se desile situacije da su se vozili s osobom u alkoholiziranom stanju. Za većinu ispitanika vožnje nisu imale posljedice iz razloga što su vozači u tim slučajevima pazili kako voze i prilagodili brzinu. U trećoj grupi dvoje ispitanika su se vozili s vozačem pod utjecajem i imali su nasreću gdje je došlo do lakše materijalne štete, nitko nije nastradao. Dok jedan ispitanik iz treće grupe odgovorio je kako je sudjelovao u prometnoj nesreći kada je bio mlađi, u auto u kojem se nalazio zabio se drugi auto kojeg je upravljala osoba pod utjecajem alkohola. Većina ispitanika je naglasila kako sada ne bi sjeli u auto osobi koja je pod jakim utjecajem alkohola, ali bi ako je popio manju količinu i ako to nije jako utjecalo na vozača. Ispitanik iz treće grupe naglasio je kako ne bi nikako sjeo u automobil s vozačem koji je popio i malu količinu alkohola.

Nitko od Ispitanika iz druge grupe koji imaju vozačku dozvolu nije vozio pod utjecajem alkohola i razlog tome su naveli kako su nedavno položili te da ne žele riskirati da nakon tolikog truda odmah izgube vozačku ili dobiju kaznu. Dvoje ispitanika iz treće grupe odgovorilo je kako su vozili pod utjecajem alkohola, jedan od njih je platio i kaznu radi toga. Treći ispitanik zadnje grupe najčešće ne pije ako vozi, dok je četvrti ispitanik naveo kako se davno dogodilo da je vozio na kratkoj relaciji pod utjecajem alkohola, no sada to nikako ne bi učinio. Neki od ispitanika koji ne posjeduju vozačku dozvolu kažu kako smatraju da bi vozili ovisno o tome koliko su popili, no neki se drže toga da nikako ne bi vozili bez obzira koliko malu količinu alkohola bi popili.

Što se tiče opominjanja osoba u alkoholiziranom stanju, iz prve grupe se dobio odgovor kako nisu opominjali vozače pod utjecajem jer su bili ili stariji od njih ili su procijenili da mogu voziti. U drugoj i trećoj grupi javilo se nekoliko ispitanika koji su opomenuli vozača pod utjecajem da ne vozi ili da pazi kako vozi. U trećoj grupi svi ispitanici su savjetovali osobe, koje su se pripremale voziti pod utjecajem alkohola, da prespavaju negdje ili da netko drugi vozi. Jedan od ispitanika je i oduzimao ključeve vozaču prije sjedanja u automobil.

Svi ispitanici triju fokus grupa poznaju osobu koja je sudjelovala u prometnoj nesreći ili su čuli za neku tešku prometnu nesreću gdje su bile razne posljedice, od materijale štete, do lakših i težih ozlijeđe gdje su osobe smrtno nastradale ili postale invalidom. Naglasili su kako su često čuli da nastrada suvozač i to radi krivnje vozača koji je bio pod utjecajem alkohola.

Prva i druga grupa navela je kako smatra pijane vozače prijetnjom. U trećoj grupi samo jedan ispitanik ih smatra prijetnjom, ostali nisu razmišljali o tome pošto smatraju kako se može i na drugačije načine nastradati.

Ispitanici grupa smatraju da bi se mogao smanjiti broj stradalih mladih vozača pod utjecajem alkohola ako se kazne postrože od strane Policije te da budu češće policijske akcije/patrole. Ispitanik iz druge grupe naglasio je kako mladi koji imaju namjeru piti i voziti oni će to i napraviti a oni koji nemaju naći će načina kako izbjeći vožnju pod utjecajem alkohola.

Ispitanici treće grupe dodali su navedenom bolju i pristupačniju taxi službu ili javni prijevoz te više hostela gdje bi se moglo prespavati.

Ispitanike koji posjeduju vozačku dozvolu pitalo se da li se smatraju odgovornim vozačima i iskusnim vozačima. Vozači koji imaju iskustvo u vožnji manje od godinu dana smatraju kako jesu odgovorni, no još im nedostaje iskustva. Vozači koji imaju više od 3 godine iskustva smatraju se iskusnim vozačima, no dvoje njih smatra kako nisu dovoljno odgovorni iz razloga što su znali voziti pod utjecajem alkohola, iako sada paze kada konzumiraju alkohol.

Zapisnik izradila: Sandra Plečko

Zabok, 27.04.2018.